

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 42C/71/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118203631
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Andrea Škapincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:8118203631.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ing. Andreou Škapincovou, PhD. v spore žalobkyne v 1. rade: E. D., L.. XX. XX. XXXX, J. O. XX, XXX XX, G., Ž. E. X. O.: C. C., L.. XX.XX.XXXX, J. O. XX, XXX XX, G., právne zastúpené: JUDr. Michal Fecilak, advokát, so sídlom Jesenná 8, 080 05, Prešov, proti žalovanému: SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Košice, so sídlom Ďumbierska 14, 041 59 Košice, IČO: 36 022 047, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 2.431,47 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.774,68 EUR od 10.4.2018 do zaplataenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 656,79 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 3.026,94 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.209,31 EUR od 10.4.2018 do zaplataenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 817,63 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobkyni v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne v 1. a 2. rade sa podanou žalobou pôvodne na Okresnom súde Prešov sp. zn. 20C/16/2018 domáhali vydania najskôr medzitýmneho rozsudku, ktorým by súd zaviazal žalovaného k povinnosti vydať žalobkyniam bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemkov, ktoré sú predmetom tohto sporu za obdobie 6.4.2016 do 5.4.2018 spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne a od 6.4.2018 do zaplataenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania. Navrhli, aby po vynesení medzitýmneho rozsudku súd pokračoval v konaní ustanovením súdneho znalca na vypracovanie znaleckého posudku za účelom stanovenia všeobecnej hodnoty pozemkov a následne, aby súd rozhodol konečným rozsudkom.

2. Podanie žaloby odôvodnili tým, že žalobkyňa v 1. rade je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti parcely T.-R. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 98 m², nachádzajúcej sa v obci Prešov, kat. úz. Solivar a žalobkyňa v 2. rade je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti parcely T.-R. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 122 m², nachádzajúcej sa v obci Prešov, kat. úz. Solivar. Na predmetných pozemkoch žalobkýň sa nachádza umelý vodný tok rieky Sekčov, ktorý je súčasťou stavby Úprava Sekčova, kat. úz. Solivar. Dňa 29.01.2018 boli žalobkyniam zo strany žalovaného doručené listy zo dňa 19.01.2018, v ktorých im žalovaný navrhol majetkoprávne vysporiadanie vodohospodárskeho diela Úprava Sekčova, kat. úz.

Sekčov, a to uzavretie kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bude prevod pozemkov parc. T.-R. Č.. XXX/X a parc. T.-R. Č.. XXX/X, za kúpnu cenu vo výške 27,49 EUR za m2 pozemku stanovenú na základe znaleckého posudku vyhotoveného znalcom W.. I. C.. Na vyššie uvedené návrhy žalobkyne reagovali listami zo dňa 06.02.2018, v ktorých súhlasili s odpredajom citovaných pozemkov, avšak nesúhlasili s výškou jednorazovej finančnej odplaty, tzn. so žalovaným navrhnutou kúpnu cenu vo výške 27,49 EUR za m2 pozemku a zároveň si voči žalovanému nárokovali aj vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetných pozemkov zo strany žalovaného za obdobie dvoch rokov spätne odo dňa udelenia plnomocenstva pre ich právneho zástupcu. Žalovaný vo svojich odpovediach zo dňa 16.02.2018 žalobkyniam oznámil, že v prípade kúpnej ceny trvá na navrhovanej finančnej odplate za jednotkovú cenu nehnuteľností, stanovenú znaleckým posudkom, vyhotoveným znalcom W.. I. C. vo výške 27,49 EUR/m2 pozemku. A vo veci vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetných pozemkov za obdobie dvoch rokov spätne odo dňa udelenia plnomocenstva (t. j. od 01.02.2016 do 31.01.2018) žalovaný uviedol, že s tým súhlasí, ale iba vo výške nájomu 3,62 EUR/m2 pozemku/rok, stanovenej znaleckým posudkom, vyhotoveným znalcom Ing. Jánom Moravským. Keďže žalobkyne majú za to, že výška bezdôvodného obohatenia 3,62 EUR/m2 pozemku/rok je neprimerane nízka, domáhajú sa svojho práva - vydania bezdôvodného obohatenia žalobou. Podľa ich názoru je nesporné, že žalovaný užíval majetok žalobcov bez právneho dôvodu a tým z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Užívanie cudzieho majetku bez právneho dôvodu s povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie predstavuje všeobecné poňatie právneho princípu, ktorý je potrebné aplikovať aj na tento prípad.

3. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 2.7.2018 namieta miestnu nepríslušnosť konajúceho súdu, keďže umiestnenie organizačnej zložky, ktorej sa spor týka, sa nachádza v obvode Okresného súdu Košice I. Uviedol, že medzi stranami sporu neexistuje žiaden právny vzťah, z ktorého by žalobkyniam ako veriteľom vzniklo právo na požadované plnenie od žalovaného ako dlžníka. Ak by sa aj prijala hypotéza, že žalovaný užíva sporné pozemky z dôvodu, že sú súčasťou vodného toku, namieta nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov, pretože ak by pozemky boli súčasťou vodného toku Sekčov ako pozemky tvoriace koryto vodného toku, boli by v minulosti zabraté z dôvodu regulácie vodného toku a zabezpečenia ochrany pred mimoriadnymi povodňovými situáciami. Podľa Ústavy SR, vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Podľa ich názoru Ústava SR určuje osobitnú formálnu podmienku, ktorá umožňuje zasiahnuť do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 2 zákonom a nie na základe zákona, pričom táto výnimka umožňuje vyvlastniť aj bez vykonania vyvlastňovacieho konania. Primárnou povinnosťou žalobkyň je preukázať tvrdenú skutočnosť, že predmetné pozemky sú súčasťou vodného toku Sekčov. K výške nároku žalovaný uviedol, že ho považuje za nejednoznačný, bez konkretizácie, čo sa týka požadovanej výšky bezdôvodného obohatenia. Žalobkyne sa opierajú o viac ako osem rokov staré kúpne zmluvy, ktoré sa týkajú výstavby cestných komunikácií, čo nie je možné porovnávať s vykúpaním pozemkov za účelom vykonania stavebných prác na vodných tokoch. Podľa žaloby sa na predmetných pozemkoch nachádza vodný tok Solivar, čo žalovaný poprel, pretože uvedené pozemky susedia s pozemkom, na ktorom sa nachádza vodný tok Torysa a tento je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vodná plocha.

4. Podaním zo dňa 18.10.2018 Okresný súd Prešov na námietku žalovaného uplatnenú pri prvom úkonu postúpil postúpil spor na Okresný súd Košice I, kde bola vedený pod sp.zn. 42C/71/2018.

5. Okresný súd Košice I uznesením č. k. 42C/71/2018-50 vyzval žalobkyne v 1. a v 2. rade, na špecifikáciu petitu žaloby, vyčíslenie výšky bezdôvodného obohatenia.

6. Návrhom zo dňa 31.12.2018 žalobcovia v 1. a v 2. rade navrhli zmenu petitu. Vo vzťahu k uplatňovanému úroku z omeškania k veci uviedli, že žaloba bola žalovanému zo strany žalobkyň podľa pripojenej doručky doručená dňa 9.4.2020. Keďže zápis pozemkov, ktorých užívanie je predmetom sporu v katastri nehnuteľností, čo sa týka druhu pozemkov, nezodpovedá ich skutočnému užívaniu, a to s poukazom na to, že v katastri nehnuteľností je zapísaný pri oboch pozemkoch druh „orná pôda“, pričom skutočné využitie pozemkov je „vodná plocha“, žalobkyne dali predmetné pozemky zamerať a zároveň požiadali Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, o posúdenie druhu predmetných pozemkov, a to novovytvorených parciel KN-C č. XXXX/X - vodná plocha o výmere 98 m2, v kat. úz. Solivar, T. - Q. Č.. XXXX/XX - vodná plocha o výmere 122 m2, v kat. úz. Solivar. Doplnili, že znalecký ústav Technickej univerzity v Košiciach, Stavebná fakulta ako znalecký ústav, vyhotovil Znalecký posudok č. 20 zo dňa 11.09.2017, v ktorom stanovil VŠH nájmu pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. Solivar, ktorých užívanie je predmetom sporu v tomto konaní, a to parc. T.-R. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 98 m2 a parc. T.-R. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 122 m2 v roku 2016 vo výške 9,07 EUR/m2 pozemku/rok a v roku 2017 vo výške 9,06 EUR/m2 pozemku/rok. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobkyne vyčísli žalobou uplatnené právo na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému za užívanie pozemku žalobkyne v 1. rade, parc. T.-R. Č.. XXX/X, zapísanej na B. Č..

XXXX, kat. úz. Solivar a pozemku žalobkyne v 2. rade, parc. T.-R. Č.. XXX/X, zapísanej na B. Č.. XXXX, kat. úz. Solivar, bez právneho dôvodu korytom rieky Sekčov resp. korytom rieky Torysa za obdobie od 06.04.2016 do 05.04.2018 (vrátane), a zároveň vyčísliť aj rozšírený nárok za obdobie od 06.04.2018 do 31.12.2018 (vrátane). Nárok žalobcu v 1. rade za užívanie parc. T.-R. Č.. XXX/X (novovytvorená parc. č. XXXX/X) o výmere 98 m², za pôvodne žalované obdobie od 06.04.2016 vrátane do 05.04.2018 vrátane a za rozšírené obdobie od 06.04.2018 vrátane do 31.12.2018 vrátane, predstavuje sumu vo výške 2.431,47 EUR. Nárok žalobkyne v 2. rade za užívanie parc. T.-R. Č.. XXX/X (novovytvorená parc. č. XXXX/XX) o výmere 122 m², za pôvodne žalované obdobie od 06.04.2016 vrátane do 05.04.2018 vrátane a za rozšírené obdobie od 06.04.2018 vrátane do 31.12.2018 vrátane, predstavuje sumu vo výške 3.026,94 EUR. Na základe uvedeného žiadali, aby súd pripustil zmenu žaloby v znení: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 2.431,47 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 1.774,68 EUR od 10.04.2018 až do zaplataenia, 5,00% ročne zo sumy 656,79 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 3.026,94 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške: 5,00% ročne zo sumy 2.209,31 EUR od 10.04.2018 až do zaplataenia, 5,00% ročne zo sumy 817,63 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyniam náhradu trov konania v rozsahu 100%.

7. Uznesením č.k. 42C/71/2018-265 zo dňa 4.2.2019 súd pripustil zmenu žaloby v znení: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 2 431,47 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 1 774,68 EUR od 10.04.2018 až do zaplataenia, s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 656,79 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia. II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 3.026,94 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 2 209,31 EUR od 10.04.2018 až do zaplataenia, s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 817,63 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia. III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Žalobkyne v 1. a v 2. rade v podaní zo dňa 27.2.2019 uviedli k námietke aktívnej legitímácie, že podľa ich názoru ústavný predpis nemá zasahovať do konkrétnych individuálnych vlastníckych vzťahov, ale predstavuje podklad pre následné (správne) rozhodnutie, na základe ktorého by potom následne vlastnícke vzťahy mohli byť zmenené. Žalobkyne ako vlastníci vodným dielom dotknutých parciel neboli o zamýšľanej stavbe upovedomené a neboli ani účastníkom správneho konania, v ktorom by svoje práva k dotknutým pozemkom mohli uplatniť. Zároveň im vlastníctvo k zavodneným pozemkom nebolo odňaté a vodné dielo bolo na ich pozemku postavené bez ich súhlasu. Rovnako o stavbe vodného diela neboli upovedomení ani ich právni predchodcovia. Podľa ich názoru, vzhľadom na to, že neboli účastníkmi správneho konania a nedali súhlas so zriadením vodnej stavby v konaní, rozhodnutia vydané v takýchto konaniach, sa ich nemohli ani dotknúť. Namietali, že v žalobe vychádzali z toho, že na ich pozemkoch sa nachádza umelý vodný tok rieky Sekčov, čo vyplýva zo sprievodných listov žalovaného, ktoré zaslal žalobcom k majetko-právnomu usporiadaniu ich vzťahov. Z priloženej grafickej identifikácie vyhotovenej W.. S. V. - GeoPraktik zo dňa 12.11.2018 vyplýva, že pôvodný tok rieky Sekčov nezasahoval do predmetných parciel, ktoré sú predmetom sporu. Sporné nehnuteľnosti, vo vlastníctve žalobkýň, boli vedené pôvodne v katastri nehnuteľností ako orná pôda a do koryta rieky Sekčov pred úpravou jej koryta nezasahovali. Pôvodnými vlastníckymi boli užívané na poľnohospodárske účely ako orná pôda. Vodný tok sa na sporných pozemkoch nenachádzal. Stavbou vodohospodárskeho diela Úprava Sekčova, katastrálne územie Solivar sa pozemky žalobkýň stali súčasťou koryta vodného toku. Z rozhodnutia Okresného úradu Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č.j. M.-G.-M.-XXXX/XXXXXX-XX/VK zo dňa 18.1.2019 vyplýva, že parcela T.-Q. Č.. XXXX/X a T.-Q. Č.. XXXX/XX, katastrálne územie Solivar, sú súčasťou koryta od hospodársky významného vodného toku Torysa, ktoré je v danom úseku neupravené, čo podľa nich znamená, že vodný tok Torysa v predmetnom úseku nie je vyregulovaný tak, ako v iných úsekoch je vyregulovaný vodný tok rieky Sekčov. Žalobkyne poukázali na viaceré rozhodnutia v obdobných právnych veciach, v ktorých súdy priznávali nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia (rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 36C/45/2018, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/79/2011, rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa 6C/240/2009, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 20C/14/2016 a viaceré rozhodnutia Okresného súdu Košice I). Uzavreli, že podľa ich názoru žalovaný v období od 6.4.2016 do 5.4.2018 užíva bez právneho dôvodu majetok žalobkýň, preto na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu a žalobkyne majú právo na jeho vydanie.

9. V podaní zo dňa 2.4.2019 ku skutočnosti, že aj v prípade žalobkýň, či ich právnych predchodcov, ktorí neboli upovedomení o stavbe vodného diela, žalovaný uviedol, že predmetné pozemky tvoria prirodzené koryto neupraveného vodného toku Torysa, preto žalobkyne či ich predchodcovia neboli

upovedomení o stavbe vodohospodárskeho diela Úprava Sekčova, katastrálne územie Solivar. Podľa grafickej identifikácie pôvodných pozemkov z 12.11.2018, pozemky žalobkýň sa nachádzajú až po záustie potoka Sekčov do rieky Torysa, t.j. mimo vodnej stavby uskutočnenej na vodnom toku Sekčov, preto podľa ich názoru nebolo potrebné upovedomovať žalobcov so stavebnými úpravami vodného toku Sekčov, keďže ich pozemky tvoria koryto vodného toku Torysa. Podľa názoru žalovaného, pozemky žalobkýň nie sú súčasťou umelého vodného toku, ale tvoria koryto prirodzeného neupraveného vodného toku Torysa, preto ide podľa jeho názoru o odlišný prípad, ako prípad uvedený v náleze Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III ÚS 307/1999, na ktorý poukazujú žalobcovia. K tvrdeniu žalobkýň, že predmetné pozemky v minulosti slúžili ako orná pôda, žalovaný uviedol, že účel pozemkov zapísaných v katastrí nehnuteľností nebol v súlade so skutočným stavom, keďže na parcele registra Q.-T. Č.. XXXX/XX, ktorá pretína predmetné pozemky, sa uvádza ako spôsob využitia skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím a kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok. Podľa názoru žalobkýň práve parcela registra Q.-T. Č.. XXXX/XX vzhľadom na spôsob jej využitia predstavuje prirodzenú hranicu v teréne, oddeľujúcu vodný tok Torysa od ostatných pozemkov vedených v registri E ako orná pôda. Žalovaný ďalej namietal, že ako správca vodného toku by mal užívať predmetné pozemky bez právneho dôvodu, keďže žalovaný vykonáva v zmysle § 48 ods. 2 písm. a/ vodného zákona správu vodných tokov podľa § 48 ods. 1 vodného zákona. Správa vodných tokov je zverená štátnej organizácii Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Rozsah činnosti správcu vodných tokov pri realizovaní správy je vymedzený v § 48 ods. 4 a 5 vodného zákona. Úlohy na úseku správy vodného toku zákon ustanovuje ako povinnosti správcu, pričom zákonnou povinnosťou správcu je udržiavať v riadnom stave a prevádzkovať vodné stavby v koryte vodného toku. Žalovaný preto plní povinnosti na úseku správy vodných tokov, ktoré mu ukladá priamo vodný zákon a ktorých cieľom je ochrana pred povodňami a zabezpečovanie zachovania a rozvoja funkcií vodných tokov. Vo vzťahu k predmetným pozemkom zo strany žalovaného v minulosti k užívaniu pozemkov nedochádzalo, čo potvrdil aj správny orgán, ktorý konštatoval, že sa jedná o neupravený vodný tok a k užívaniu sporných pozemkov nedochádza ani v súčasnosti. Podľa názoru žalovaného nie je pasívne legitimovaný v spore, žalovaným by mala byť Slovenská republika, keďže podľa ust. § 5 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, podnik nezodpovedá za záväzky štátu, alebo iných subjektov. Rovnako štát nezodpovedá za záväzky podniku, ak zákon neustanovil inak. Pokiaľ došlo k bezdôvodnému obohateniu Slovenskej republiky, štátny podnik nezodpovedá za záväzky štátu. Podľa názoru žalovaného bezdôvodné obohatenie nemôže vzniknúť z dôvodu: - že pozemky sú súčasťou neupraveného vodného toku Torysa ako jeho prirodzené koryto, - činnosti zahŕňujú správu vodných tokov, výkonom ktorej je poverený žalovaný, sú vykonávané priamo a na základe zákona, - zákon výslovne ustanovuje, v ktorých prípadoch je priamo správca vodného toku povinný poskytnúť primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku. Žalovaný poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 8Sžo/38/2007 z 10.1.2008, podľa ktorého zahrnutím § 31 ods. 1 do vodného zákona do pojmu vodných tokov boli zahrnuté aj korytá, či už v prirodzene upravené, alebo umelé. Vlastnícky to znamenalo, že k účinnosti vodného zákona (k 1.4.1975) poštátnenie týchto pozemkov, pričom za pozemky tvoriace prirodzené toky nepatrila náhrada a v ostatných prípadoch patrila. K znaleckému posudku predloženému žalobkyňami žalovaný uviedol, že nesúhlasí s výškou vyčíslenia z dôvodu, že predmetný znalecký posudok znaleckého ústavu sa zaoberá stanovením všeobecnej hodnoty nájmu sporných pozemkov, pričom ako účel ich využitia sa uvádza orná pôda, hoci už v čase vypracovania znaleckého posudku muselo byť zrejmé, že sa jedná o pozemky tvoriace koryto vodného toku Torysa. Zároveň namietal, že ako porovnateľné pozemky boli brané do úvahy pozemky podľa zmlúv predložených objednávateľom, pričom porovnávané zmluvy boli uzatvárané niekoľko rokov pred žalobou nárokovateľnými obdobiami. Najstaršia zmluva je z roku 2002 a bez ohľadu na použitie inflačného koeficientu vo vzťahu k nájomnému dohodnutému v týchto zmluvách, je žalovaný presvedčený, že posudkom určené priemerné nájomné nemôže obstať z dôvodu, že ide o trhové nájomné medzi konkrétnymi podnikateľskými subjektmi za účelom vykonávania ich podnikateľskej činnosti. Zároveň predmetom nájmu v porovnávaných zmluvách boli v prevažnej miere nebytové priestory, ktoré nie sú porovnateľné s pozemkami tvoriacimi prirodzené koryto vodného toku Torysa.

10. Žalobkyne v 1. a 2. rade v podaní zo dňa 15.8.2019 uviedli, že neobstojí argumentácia žalovaného o tom, že žalovaným subjektom by mala byť Slovenská republika. Poukázali na § 2, § 5 ods. 1 a § 6 zákona o štátnom podniku a na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, ako aj na viaceré rozhodnutia slovenských súdov, v ktorých žalovaný vystupoval ako strana sporu. Podľa názoru žalobkýň je pasívna vecná legitimácia žalovaného daná zákonom, preto označenie žalovaného Slovenská republika - Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Košice, by bolo nadbytočné s poukazom aj na dôvodovú správu k novele OSP č. 273/2007 Z.z. a tiež s poukazom

na viaceré už spomínané rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky. K znaleckému posudku žalobkyne uviedli, že pri vypracovaní znaleckého posudku znalecký ústav vychádzal z porovnateľných zmlúv, inak by znalecký posudok nemohol byť vypracovaný. Pri porovnateľných pozemkoch zohľadnil aj odlišnosti, a to v ekonomickom faktore, polohovom a fyzickom faktore. Podľa ich názoru je výška všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov použiteľná, nakoľko pozemky, ktoré sú predmetom sporu, sa nachádzajú v zastavanom území obce. Ide o stavebné pozemky ako tie, ktoré boli použité pri vypracovaní znaleckého posudku. Pôvodný tok rieky Sekčov a pôvodný tok rieky Torysa nezasahovali do predmetných pozemkov a preto tieto pozemky aj boli vedené v katastri nehnuteľností ako orná pôda a boli využívané na poľnohospodárske účely. Avšak pôvodné toky rieky Sekčov a Torysa boli upravené a došlo k ich preloženiu na pozemky žalobkyň, ktoré sa tým stali súčasťou koryta vodného toku rieky Sekčov, respektíve vodného toku rieky Torysa.

11. Dňa 24.10.2019 sa v predmetnej veci konalo pojednávanie, predmetom ktorého bolo hlavne ustálenie či ide o upravený, alebo neupravený vodný tok.

12. Na pojednávaní dňa 14.1.2020 súd prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom úrade v Prešove, č.j. M.-G.-M.-XXXX/XXXXXX-XX/VK.

XX. Uznesením č.k. 42C/71/2018-416 z 14.1.2020 súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom úrade v Prešove.

14. Podaním zo dňa 19.2.2020 sa žalobkyne v 1. a 2. rade odvolali proti uzneseniu č.k. 42C/71/2018-416 a žiadali, aby súd autoremedúrou predmetné uznesenie zrušil z dôvodu, že voči predmetnému rozhodnutiu Okresného úradu Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, pre ktoré bolo konanie prerušené, nebolo podané odvolanie a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.2.2020, preto nie je dôvod pre prerušenie konania.

15. Okresný súd Košice I uznesením č.k. 42C/71/2018-434 opravil dátum vydania uznesenia č.k. 42C/71/2018-416 a uznesením č.k. 42C/71/2018-439 zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 4.2.2020 č.k. 42C/71/2018-416 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 7.4.2020 č.k. 42C/71/2018-434.

16. Na pojednávaní dňa 18.9.2020 strany sporu zotrvali na predošlých vyjadreniach a predložili súdu rozhodnutia v obdobných sporoch.

17. Súd z pripojených listinných dôkazov zistil:

18. Z B. Č..XXXX, kat. územie Solivar súd zistil, že vlastníkom parcely reg. C č. 3304/10 (pôvodne parcela reg. R. XXX/X) vo výmere 122 m², druh pozemku: orná pôda, je žalobkyňa v 2. rade.

19. Z B. Č.. XXXX, kat. územie Solivar súd zistil, že vlastníkom parcely reg. C č. 3304/9 (pôvodne parcela reg. R. Č.. XXX/X) vo výmere 98 m², druh pozemku: orná pôda, je žalobkyňa v 1. rade.

20. Z návratky žalovaného adresovanej žalobkyniam vo veci majetkoprávneho usporiadania vodohospodárskeho diela Úprava Sekčova, katastrálne územie Solivar zo dňa 19.1.2018 súd zistil, že žalovaný ako stavebník vodohospodárskeho diela Úprava Sekčova, k. ú. Solivar v záujme majetkoprávneho vysporiadania predmetného diela a zosúladenia právneho stavu so stavom skutkovým, postupne kontaktuje vlastníkov pozemkov pod predmetným dielom za účelom uzatvorenia kúpnych zmlúv k nehnuteľnostiam pod vodohospodárskym dielom.

21. Z odpovede žalovaného advokátskej kancelárie I.. V. k majetkovému právnemu usporiadaniu Sekčova, katastrálne územie Solivar z 16.2.2020 súd zistil, že žalovaný zaslal žalobkyniam odpoveď, že trvá na cene za majetkoprávne vysporiadanie uvedené v znaleckom posudku W.. I. C. vo výške 27,49 EUR/m². Vo veci vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetného pozemku súhlasí žalovaný s nájomným vo výške 3,62 EUR na m²/ rok určenom týmto znaleckým posudkom.

22. Z listu žalobkyň žalovanému zo dňa 6.2.2018 súd zistil, že žalobkyne nesúhlasia s výškou finančnej odplaty vo výške 27,49 EUR navrhovanou žalovaným a s ohľadom na uvedené požiadali žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku za obdobie dvoch rokov späť od udelenia plnomocenstva.

23. Z návratky zo dňa 19.1.2018 súd zistil, že nedošlo k prijatiu návrhu na uzatvorenie kúpnej zmluvy.

24. Z kúpnej zmluvy predloženej žalobcom č. XXXXX/XXXX/XXXX z 11.1.2010 súd zistil, že kúpna cena medzi predávajúcim C. J. a kupujúcim Slovenskou republikou, Slovenskou správou ciest, pokiaľ ide o pozemok zapísaný na B. Č.. XXXX bola vo výške 74,06 EUR/m².

25. Z kúpnej zmluvy č. XXX/XXXX/XXXX z 28.6.2011 uzatvorenej medzi G. I. a Slovenskou republikou, Slovenskou správou ciest zistil, že kúpna cena bola 114,68 EUR/m² za parcelu T.-Q. XXXX/XX nachádzajúcej sa na B. Č.. XXX.

26. Zo znaleckého posudku č. 20 vyhotoveného Technickou univerzitou v Košiciach, Stavebnou fakultou ako znaleckým ústavom dňa 11.9.2017 súd zistil, že predmetom tohto znaleckého posudku boli aj parcely R.-T. Č.. XXX/X S. R.-T. Č.. XXX/X, ktoré sú predmetom sporu a na ktorých sa čiastočne nachádza

kanalizačný zberač G, ktorý je súčasťou stavby Prešov - Sekčov kanalizácia prvá stavba, tak ako je to zakreslené v geometrickom pláne č. XXX-XX-XXX-XX-XX z mája 93. K vypracovaniu znaleckého posudku bola použitá porovnávacia metóda, keďže ku všeobecnej hodnote nájmu pozemkov boli predložené relevantné doklady, preto bolo možné vyhodnotiť nájom pozemkov porovnávacou metódou. K vypracovaniu posudku bolo predložených 8 zmlúv o nájme pozemkov priamo v mieste posudzovania a v okolí Petrovskej ulice (Jelšová, Jesenná po obidvoch stranách), pričom vzdialenosť porovnávacích pozemkov je do 200m od posudzovaných parcel, preto bolo možné uvedené zmluvy považovať za relevantné pre stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov porovnaním. V zmysle záverov posudku bola všeobecná hodnota nájmu za rok 2016 vo výške 9,07 EUR/m²/rok a v roku 2017 9,06 EUR/m²/rok. Prílohou znaleckého posudku sú zmluvy z 1.1.2006, 1.1.2006, 31.7.2002, 20.12.2012, 20.12.2012, 30.3.2009, 1.7.2007.

27. Z rozhodnutia Okresného úradu Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č. z 8.1.2020, právoplatného dňa 3.2.2020 súd zistil, že koryto rieky Sekčov v úseku tvorenom parcelou KN-C č. 3304/9 o výmere 98 m² vedenej na LV č. 2262 ako vodná plocha a parcelou KN-C č. 3304/10 o výmere 122 m² katastrálne územie Solivar, vedenej na LV č. 4408 ako vodná plocha, je umelým korytom. Z odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že Slovenský vodohospodársky podnik je správcom uvedených vodných tokov, pričom parcela T.-Q. XXXX/X o výmere 98 m², celá parcela zasahuje do vybudovanej úpravy Sekčova. Pokiaľ ide o parcelu T.-Q. XXXX/XX o výmere 122 m², menšia polovica šírky parcely zasahuje do vybudovanej úpravy Sekčova. Podľa názoru Okresného úradu môžeme definovať predmetnú časť vodného toku a jeho koryta ako upravený vodný tok a upravené koryto vodného toku. Umelý vodný tok je vodný tok, ktorého koryto bolo vytvorené umelo. Umelé koryto je koryto, ktorého dno a brehy sú umelo vytvorené a do ktorého je voda odvedená. Pojem umelé koryto toku je tiež definovaný ako koryto umelého toku alebo koryto vybudované pri preložení toku. Zámerom úpravy koryta Sekčova bolo čiastočné napriamenie koryta toku, pričom koryto čiastočne alebo úplne napriamujúce a skracujúce pôvodné koryto toku možno považovať za umelé koryto.

28. Na základe vykonaného dokazovania súd uzavrel:

29. Žalobkyne v 1. a 2. rade sú výlučnými vlastníčkmi nehnuteľností, ktoré pôvodne boli ornou pôdou a slúžili poľnohospodárskemu účelu. Na sporných pozemkoch sa nachádza vodný tok rieky Sekčov, keďže došlo k preloženiu vodného toku, napriameniu vodného koryta. Z právoplatného rozhodnutia správneho orgánu súd zistil, že koryto rieky Sekčov je v časti týkajúcej sa sporných parcel umelým korytom. Nebolo sporné, že žalovaný bol stavebníkom a správcom vodného toku Sekčov. Na účely stanovenia výšky všeobecnej hodnoty nájmu sporných pozemkov žalobca predložil znalecký posudok vypracovaný znaleckým ústavom, pričom predmetom znaleckého posudku boli stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu priamo parcely vo vlastníctve žalobkyň. Žalovaný namietal závery znaleckého posudku, použiteľnosť porovnávacej metódy a na pojednávaní dňa 18.9.2020 uviedol, že sa stotožňuje so závermi uvedenými v znaleckom posudku Ing. Moravského.

30. Súd právne vec posúdil v zmysle nasledujúcich ustanovení právnych predpisov.

31. Podľa § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka, stavby, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku.

32. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

33. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

34. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

35. Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

36. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

37. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

38. Podľa § 43 ods. 1, 2, 4 a 7 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), vodným tokom je vodný útvar trvalo alebo občasne tečúcich povrchových vôd po zemskom povrchu v prirodzenom koryte alebo v umelom koryte, ktoré je jeho súčasťou, a ktorý je napájaný z vlastného povodia alebo z iného vodného

útvary. Vodným tokom sú aj vody v slepých ramenách, mŕtvych ramenách a odstavených ramenách, ak sú ovplyvňované hydrologickým režimom vodného toku, ako aj vody umelo vzduté v koryte. Vodným tokom zostávajú aj povrchové vody, ktorých časť tečie pod zemským povrchom alebo zakrytými úsekmi. Ak preteká vodný tok po pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha so spôsobom využitia pozemku ako vodný tok, je tento pozemok korytom. Ak preteká vodný tok po pozemku, ktorý nie je takto evidovaný v katastri nehnuteľností, je korytom pozemok tvoriaci dno a brehy, v ktorých odtekajú vody až po brehovú čiaru. Umelým korytom je koryto, ktorého dno a brehy sú umelo vytvorené a do ktorého je voda odvedená, najmä vodný kanál, vodný náhon a prieplav.

V pochybnostiach o tom, či ide o vodný tok, prirodzené koryto alebo umelé koryto a o hranicu koryta, rozhodne orgán štátnej vodnej správy na základe poznania prírodných podmienok, s prihliadnutím na brehovú čiaru susedných úsekov vodného toku.

Podľa § 48 ods. 1 a 4 zák. č. 364/2004 Z.z., správa vodných tokov je všestranne zameraná starostlivosť o zachovanie a rozvoj všetkých funkcií vodných tokov a ich korýt. Správca vodného toku je aj správcom pozemkov korýt, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Správa vodných tokov zahŕňa tieto činnosti:

a) sledovať stav vodných tokov a pobrežných pozemkov z hľadiska zabezpečenia funkcií vodného toku, b) udržiavať korytá v stave, ktorý zabezpečuje ich prirodzenú alebo projektovanú prietoknosť a hĺbku vody,

c) udržiavať alebo odstraňovať brehovú porasty vo vodných tokoch, na pobrežných pozemkoch tak, aby sa nestali prekážkou odtoku vody pri povodniach a podľa možnosti zachovali prírodné podmienky,

d) spevňovať brehy vodných tokov, zabezpečovať ich neupravené úseky brehovými porastmi,

e) udržiavať a čistiť koryto a odstraňovať naplaveniny, ľadové a iné prekážky a dočasné ostrovy z vodného toku, čo je nevyhnutné na zabezpečenie nehateného odtoku alebo prietoku,

f) zabezpečovať potrebnú úpravu vodných tokov,

g) prevádzkovať a udržiavať v riadnom stave vodné stavby zabezpečujúce funkcie vodného toku alebo slúžiace vodnému toku, ktoré má správca vodného toku v správe alebo v užívaní, prípadne je povinný ich prevádzkovať z iného dôvodu,

h) poskytnúť odber povrchových vôd z vodných tokov na závlahy a na ich iné užívanie,

i) vytvárať podmienky na zabezpečenie všeobecného používania vôd a ostatných funkcií vodného toku,

j) sledovať odber vôd a vypúšťanie odpadových vôd, ako aj iné nakladanie s vodami vo vodnom toku,

k) sledovať vody vo vodnom toku z hľadiska možných príznakov mimoriadneho zhoršenia vôd,

l) poskytovať technické a iné podklady, odborné stanoviská potrebné na rozhodovanie a na inú správnu činnosť orgánu štátnej vodnej správy, ak ich má k dispozícii,

m) oznamovať orgánu štátnej vodnej správy závažné nedostatky, ktoré zistí vo vodnom toku a v inundačnom území, spôsobené prírodnými vplyvmi alebo inými vplyvmi a navrhovať opatrenia na ich odstránenie,

n) zabezpečovať ochranu pred povodňami podľa osobitného predpisu a odvádzanie alebo prečerpávanie vnútorných vôd,

o) umiestňovať a udržiavať zariadenia na zisťovanie údajov vo vodnom toku,

p) zabezpečovať úlohy prevádzkovateľa vodnej cesty a vytyčovať plavebnú dráhu za náhradu, q) viesť evidenciu pozemkov, ktoré tvoria koryto a inundačné územie, ak sú vo vlastníctve štátu a v správe správcu vodného toku,

r) oznamovať údaje potrebné pre vodnú bilanciu,

s) evidovať rozhodnutia a vyjadrenia orgánov štátnej vodnej správy, ktoré sa týkajú vodných tokov, a sledovať dodržiavanie podmienok a povinností určených v týchto rozhodnutiach,

t) vydávať súhlas na stálie plávajúceho zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche, ktorého súčasťou je aj súhlas vydaný podľa osobitného predpisu,

u) vydávať súhlas na zriadenie požičovne plavidiel,

v) vydávať súhlas na prevádzku prístaviska, prekladiska, vývážiska alebo kotviska.

41. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zák. č. 364/2004 Z.z., vodnými stavbami sú stavby, ich súčasti alebo ich časti, ktoré umožňujú osobitné užívanie vôd alebo iné nakladanie s vodami. Súčasťou vodnej stavby sa rozumie ďalší objekt, ktorý súvisí s prevádzkovým, výrobným alebo technologickým zariadením pri prevádzke vodnej stavby vrátane obslužných komunikácií a inžinierskych sietí, ktoré slúžia k jej činnosti. Vodnými stavbami sú najmä

a) stavby, ktorými sa upravuje, mení alebo zriaďuje koryto, vrátane terénnych úprav s tým spojených,

b) stavby na ochranu pred povodňami,

c) priehrady, vodné nádrže, rybovody, rybníky, rybochovné zariadenia, hate, hrádze, vodné elektrárne, stavby na využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku a iné stavby potrebné na nakladanie s vodami,

d) studne, stavby vodovodných potrubí, vodovodov a ďalšie vodárenské objekty samostatne slúžiace na účely zásobovania vodou,

e) stavby stôk, stokové siete vrátane objektov na nich, čistiarne odpadových vôd a iné stavby určené na zneškodňovanie odpadových vôd a osobitných vôd a na ich vypúšťanie do povrchových vôd, podzemných vôd alebo do banských vôd a stavby určené na predchádzajúce čistenie odpadových vôd pred ich vypúšťaním do verejnej kanalizácie,

f) hydromelioračné stavby na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov a na ochranu pozemkov pred vodnou eróziou,

g) stavby, ktoré sa zriaďujú na plavebné účely v korytách alebo v iných vodných útvaroch,

h) stavby umožňujúce využívanie vôd najmä na hromadnú rekreáciu a vodné športy,

i) odkaliská vytvorené hrádzovým systémom, na ktoré sa odpad ukladá hydraulickým spôsobom,

j) vodovodné prípojky, ak

1. slúžia na dodávku vody do priemyselných stavieb a poľnohospodárskych stavieb,

2. slúžia na zásobovanie skupiny stavieb, ak to vyžaduje vlastný systém rozvodných potrubí,

3. sú zriadené k stavbe, pre ktorú je zhotovené zariadenie na zvýšenie tlaku vody,

4. sú dlhšie ako 100 m a dodávajú vodu s denným priemerným množstvom väčším ako 0,5 l za sekundu,

k) kanalizačné prípojky do verejnej kanalizácie, ak

1. slúžia na vypúšťanie odpadových vôd z priemyselných stavieb a z poľnohospodárskych stavieb,

2. slúžia na odvádzanie odpadových vôd z areálu alebo zo skupiny stavieb, ak to vyžaduje samostatnú stokovú sieť,

3. slúžia na vypúšťanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie, ktoré vyžadujú ich predchádzajúce čistenie,

4. sú dlhšie ako 100 m a majú vnútorný priemer väčší ako 20 cm,

l) stavby umožňujúce využívanie energetického potenciálu podzemných vôd.

V prípade pochybností, či ide o vodnú stavbu alebo jej súčasť, rozhodne orgán štátnej vodnej správy.

40. Podľa § 5 ods. 1, 2 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

Podnik nezodpovedá za záväzky štátu alebo iných subjektov. Štát nezodpovedá za záväzky podniku, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

41. Podľa § 6 ods. 1-3 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, podnik spravuje veci a majetkové práva zverené mu pri jeho založení, ako aj veci a majetkové práva nadobudnuté v priebehu podnikania. Veci a majetkové práva, ktoré podnik spravuje, sú majetkom štátu.

Podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa odseku 1, v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne je oprávnený konať v mene štátu vo veciach, ak vlastnícke právo štátu je sporné.

Podnik má právo majetok, ktorý spravuje, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom alebo ak tak ustanoví medzinárodná zmluva.

42. Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

43. Podľa čl. 4 ods. 1 Ústavy SR, nerastné bohatstvo, jaskyne, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.

44. Predmetom sporu bol nárok žalobkýň na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému ako správcovi vodného toku, pričom bezdôvodné obohatenie žalovaného vzniklo umiestnením vodnej stavby a užívaním vodného toku nachádzajúceho sa na pozemkoch žalobkýň žalovaným bez právneho dôvodu. V prejednávanej spore v prvom rade súd posudzoval vecnú legitimitáciu strán sporu, ktorá bola medzi stranami sporu sporná. Vecná legitimitácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Podľa názoru súd žalovaný je pasívne legitimovaný v spore, keďže štátny podnik koná v mene vlastníka majetku v konaní pred súdom. Žalovaný ako právnická osoba hospodári s majetkom štátu a je zapísaný v Obchodnom registri. Z ustanovenia 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb., že štátny podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa odseku 1 v konaní pred súdom, možno vyvodiť, že žalovaný má zákonné oprávnenie (vecnú legitimitáciu) konať namiesto štátu v spore vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje. Súd zistil, že koryto vodného toku je umelé, nachádza sa na ňom vodná stavba. Súd sa stotožňuje s tvrdením žalovaného, že vodný tok je vo

vlastníctve Slovenskej republiky a jeho umelé koryto je súčasťou vodného toku, vodný tok a stavba nie sú súčasťou pozemku. Uvedené však neznamená, že užívaním, vykonávaním správy žalovaným na vodnom toku na pozemku žalobkyň, aj pokiaľ sa správa vykonáva vodného zákona, nedochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, keďže na vznik bezdôvodného obohatenia nie je potrebná protiprávnosť. Podľa názoru súdu aktívna legitímácia žalobkyň vyplýva z B. Č.. XXXX S. B. Č.. XXXX, k.ú. Solivar, v zmysle ktorého boli vlastníčkami sporných nehnuteľností v rozhodnom (žalovanom) období. Žalobkyne ani ich právni predchodcovia neboli účastníkmi vyvlastňovacieho konania, vlastnícke právo im odňaté nebolo. Žalobkyne svoju aktívnu legitímáciu preukázali najmä listom vlastníctva a skutočnosťami uvedenými v žalobe. Žalovaný nepreukázal, že vyvlastňovacie konanie sa týkalo pozemkov žalobkyň či ich právnych predchodcov, ktorí boli účastníkmi konania. Zároveň sa súd stotožňuje s názorom žalobkyň, že vyvlastnenie za takýchto podmienok by bolo v rozpore s právnym poriadkom. Súd poukazuje na tvrdenia žalobkyň, že sporné pozemky boli ornou pôdou, využívanou na poľnohospodárske účely právnymi predchodcami žalobkyň a následne bol na ich pozemky preložený vodný tok, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia Obvodného úradu Prešov. Z uvedeného vyplýva, že vodné dielo bolo na pozemku žalobkyň postavené bez ich súhlasu, vyvlastnené nebolo, preto žalobkyne sú aktívne legitimované na podanie žaloby.

45. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný vykonáva v zmysle § 48 ods. 2 písm. a) vodného zákona úlohy správcu vodného toku, rozsah činnosti správcu je podľa žalovaného definovaný predovšetkým v ust. § 48 ods. 4 a 5 vodného zákona. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že vodný tok neužíva, súd uvádza, že v zmysle § 48 vodného zákona, správca vodného toku je aj správcom pozemkov koryt, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky a z vykonaného dokazovania vyplýva, že koryto rieky bolo preložené, je umelé, je na ňom umiestnená vodná stavba, preto žalovaný vykonáva činnosti uvedené v ust. § 48, ktoré predstavujú správu vodného toku (minimálne v zmysle § 48 ods. 4 písm. g). Keďže podľa názoru súdu žalovaný správu vodného toku vykonáva, správa vodného toku znamená, že je porovnateľná s užívaním vodného toku, preto súd zastáva názor, že už samotným umiestnením vodného toku na pozemku žalobkyň a vykonávaním správy žalovaným vo vzťahu k vodnému toku, je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia dôvodný.

40. Medzi stranami sporu bolo sporné, či koryto vodnej plochy je umelé alebo prirodzené, a či sa na pozemku žalobkyňa nachádza vodný tok Sekčov alebo Torysa. V zmysle § 43 ods. 7 vodného zákona, v prípade pochybnostiach o tom, či ide o vodný tok, prirodzené koryto alebo umelé koryto a o hranicu koryta, rozhodne orgán štátnej vodnej správy na základe poznania prírodných podmienok, s prihliadnutím na brehovú čiary susedných úsekov vodného toku. Z právoplatného rozhodnutia správneho orgánu vyplynulo, že na pozemkoch žalobkyň sa nachádza umelé koryto rieky Sekčov. Súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia Obvodného úradu Prešov, že koryto rieky Sekčov v úseku tvorenom parcelou T.-Q. Č.. XXXX/X o výmere 98 m² vedenej na B. Č.. XXXX ako vodná plocha a parcelou T.-Q. Č.. XXXX/XX o výmere 122 m² katastrálne územie Solivar, vedenej na B. Č.. XXXX ako vodná plocha, je umelým korytom.

41. K výške náhrady za užívanie pozemkov súd uvádza, že sa stotožnil so závermi znaleckého posudku č. 20 vyhotoveného Technickou univerzitou v Košiciach, Stavebnou fakultou ako znaleckým ústavom dňa 11.9.2017, najmä z dôvodu, že predmetom tohto znaleckého posudku boli priamo aj parcely R.-T. Č.. XXX/X S. R.-T. Č.. XXX/X, ktoré sú predmetom sporu a na ktorých sa čiastočne nachádza kanalizačný zberač G, ktorý je súčasťou stavby Prešov - Sekčov kanalizácia prvá stavba. Súd uvádza, že podľa jeho názoru znalecký posudok obsahuje všetky náležitosti, je dostatočne preskúmateľný a preto vychádzal zo všeobecnej hodnoty nájmu sporných pozemkov stanovenej v posudku. Súd uvádza, že v zmysle posudku je vzdialenosť porovnávacích pozemkov do 200 m od posudzovaných parciel, preto bolo možné uvedené zmluvy považovať za relevantné pre stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov porovnávaním. V zmysle záverov posudku bola všeobecná hodnota nájmu za rok 2016 vo výške 9,07 EUR/m²/rok a v roku 2017 9,06 EUR/m²/rok. Žalovaný spochybňoval závery znaleckého posudku, nesúhlasil s ním. V písomných podaniach neuviedol aká je výška nájmu pozemkov podľa jeho názoru, nemal návrhy na doplnenie dokazovania. Až na pojednávaní dňa 18.9.2020 žalovaný uviedol, že primeraná výška nájomného by mala byť 3,62 EUR/m²/rok s odkazom na znalecký posudok W. C., ktorý sa však v spise nenachádza. V záverečnej reči sa poukázal, že súdy sa stotožnili aj s všeobecnou výškou nájmu stanovenej v posudku W. D., ktorý sa rovnako v spise nenachádza. Žiadna zo strán nenavrhovala vykonanie kontrolného znaleckého posudku. Súd uvádza, že obsahom súdneho spisu nie je iný znalecký posudok ako predložený žalobkyňami, žalovaný žiaden znalecký posudok do spisu nedoložil a ani nenavrhol pripojenie žiadneho znaleckého posudku v rámci návrhov na vykonanie dokazovania. Žalovaný na pojednávaní predložil súdne rozhodnutia, vzťahujúce sa k iným ako sporným pozemkom: Rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 8C/91/2016 a následne Krajského súdu

v Prešove, sp.zn. 22Co/74/2017 a Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/214/2019, a tiež pokiaľ ide o Rozsudok Okresného súdu Prešov, sp.zn. 20C/14/2016 a Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/177/2018, kde podľa odôvodnenia rozhodnutia súdy nevychádzali zo znaleckého posudku č. 20 vyhotoveného znaleckým ústavom. Súd uvádza, že odôvodnenie rozhodnutí vydaných v inom konaní, nie je pre súd záväzná. Súd sa však s predmetnými rozhodnutiami ako listinnými dôkazmi oboznámil a zistil, že žiadne z uvedených rozhodnutí sa netýka žalobkyň, nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto sporu a zároveň z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva, že znalecké posudky sa vzťahujú na iné pozemky (nie na sporné pozemky), ktoré boli predmetom sporov prejednávaných súdmi. Z odôvodnenia rozhodnutí nevyplýva, že sa znalecké posudky týkajú pozemkov, pre ktoré je vedené toto súdne konanie a súd ani nevie ich vzdialenosť od sporných pozemkov. Pokiaľ žalovaný na pojednávaní dňa 18.9.2020 uviedol, že zmienka na znalecký posudok znalca Ing. I. C. sa nachádza v prílohe žaloby, v návrhu žalovaného na majetkovoprávne usporiadanie Sekčova, k.ú. Solivar, súd uvádza, že zmienka o tom, že žalovaný odkazuje na hodnotu nájmu 3,62 EUR/m²/rok, stanovenú znaleckým posudkom W.. C.É. či na odôvodnenie rozhodnutia iného súdu, ktorý vychádzal zo znaleckého posudku W.. D., nepostačuje na to, aby súd považoval takúto obranu žalovaného za dôvodnú. Hodnotenie dôkazov je vecou súdu, avšak proces hodnotenia má preskúmateľne kritériá. V tomto prípade však súd nemôže preskúmať znalecký posudok a jeho prílohy, ktorý nemá v spise a porovnať ho so znaleckým posudkom. Podľa názoru súdu žalovaný neunesol bremeno tvrdenia a dôkazu, súd nárok žalobkyň považoval za dôvodný a vzhľadom na vykonané dokazovanie sa stotožnil aj s výškou požadovanej náhrady, preto žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

42. Žalovaný na základe pripustenej zmeny žaloby žiadal vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyňi v 1 rade v sume 2.431,47 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.774,68 EUR od 10.4.2018 do zaplataenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 656,79 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobkyňi v 2. rade v sume 3.026,94 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 2 209,31 EUR od 10.04.2018 až do zaplataenia, s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 817,63 EUR od 31.12.2018 až do zaplataenia. V zmysle záverov posudku bola všeobecná hodnota nájmu za rok 2016 vo výške 9,07 EUR/m²/rok a v roku 2017 9,06 EUR/m²/rok, z výšky 9,06 EUR/m²/rok súd vychádzal aj pre rok 2018. Súd sa s výpočtom žalobcu stotožnil, keďže pre žalobkyňu v 1. rade ide o obdobie od 06.04.2016 vrátane do 31.12.2016 vrátane, t. j. za 270 dní 655,72 EUR, za rok 2017 suma 887,88 EUR a za obdobie od 01.01.2018 vrátane do 05.04.2018 vrátane, t. j. za 95 dní 231,09 EUR a za obdobie od 06.04.2018 vrátane do 31.12.2018 vrátane, t. j. za 270 dní 656,79 EUR, t.j. spolu 2.431,47 EUR. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 2. rade, súd sa stotožnil s výpočtom, keďže pre žalobkyňu v 2. rade ide o obdobie od 06.04.2016 vrátane do 31.12.2016 vrátane, t. j. za 270 dní 816,30 EUR, za rok 2017 1.105,32 EUR a od 01.01.2018 vrátane do 05.04.2018 vrátane, t. j. za 95 dní 287,69 EUR a za obdobie od 06.04.2018 vrátane do 31.12.2018 vrátane, t. j. za 270 dní 817,63 EUR, t.j. spolu 3.026,94 EUR. Vzhľadom na to, že súd považoval žalobu za dôvodnú a pretože pri ustálení výšky bezdôvodného obohatenia, ktorá sa v zásade rovná obvyklej všeobecnej hodnote nájomného požadovaného v prípade, ak by došlo k uzavretiu zmluvy o nájme ohľadom porovnateľných nehnuteľností v porovnateľnom čase, vychádzal zo znaleckého posudku znaleckého ústavu, zaviazal žalovaného k úhrade bezdôvodného obohatenia tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku.

40. Podľa ust. § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa ust. § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013, zmeneného nar. vlády č. 20/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

42. V zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

43. V prejednávanej veci si žalobkyne uplatnili okrem istiny aj príslušný ročný úrok z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia, pričom v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia sa žalovaný dostal do omeškania dňom nasledujúcim po dni, keď ho žalobkyne požiadali o splnenie povinnosti. Z doručky podpísanej žalovaným, ktorému bola doručená žaloba na vedomie dňa 9.4.2020 (čl. 148), súd zistil, že žalobkyne požiadali žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku od

10.4.2018 do zaplattenia. Keďže je žalovaný v omeškaní s peňažným plnením, žalobkyne majú v zmysle ust. § 517 Občianskeho zákonníka právo aj na zaplattenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, preto súd zaviazal žalovaného k plateniu úrokov z omeškania od 10.4.2018. Výšku úrokov z omeškania súd žalobcovi priznal v súlade s ust. § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013 a v danom prípade činí 5 % z dlžnej sumy ročne.

44. O splnení povinnosti v 3-dňovej lehote súd rozhodol v súlade s ust. 232 ods. 3 CSP.

45. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyniam v 1 a 2 rade súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, nakoľko žalobkyne boli v konaní v celom rozsahu úspešné.

46. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) týkajú sa vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.